

שחקן סטאלונה ב"רמבו 3" בדיחוח השונה

תרתמי משמע) לבין אשה כושית טרודה וסוטה, בתוך מוטל נשכת, הופכת לחיגנה של ממש כירוי של הבימאי פרסי ארלוין, סרט שאין בו נבלים, אנשים חיים בשלום זה עם זה והצופה אפילו נמשך להאמין בכך.

ואילו הסרט הרביעי, סטאל ג'אקט, הוא הודמנות לבימאי סטאלני קובריק לפוצץ את אגדת ויאטנאם מן ה'סוד', ועמה אוסף שלם של מיתוסים כמו אגדת החייל האמריקאי הגיבור העשוי ללא חת, אגדת הנאמנות למולדת כערך עליון שאין עליו עוררים.

... והרעים

ערימות הזבל הצטברו כרגיל על בני הארץ, אבל הרי לא לסרטים כמו זעם של כבוד הכוונה כאן, אלא לפשלות של ממש. כמו עשבי פרא של הקטור באבנקן שביזו בחינם את ג'ק ניקולסון ואת מריל סטריפ, כמו אריה שניסה להכניס את האופרה לסר של וידיאו-קליפ וכשלא כישלון מגוחך, או כמו איס פרייח השמש שנטל את כל העוקץ והזעם מן הספר שאותו הוא איבד במקום לעבד. אלה כישלונות יקרים, מכובים ומיותרים בהחלט של אנשים שצריכים לדעת את מלאכתם טוב יותר. אבל עוד יותר מהם, ראוי לתואר הזה, סרט איולת בשם הבטלנים אישיותו. ששכר כל אחד מכובדו, וארין בייטי, דאסטין הופמן ואיוזבל אדז'אני, מספיק להפקת שני סרטים רגילים, ואשר במאמץ משותף גדול הוציאו לאור קומדיה לא מצחיקה על הרפתקות לא מרתקות במיוחדותיו בלתי-אמיני. ירחם השם.

לא פחות בומבסטי היה ניסיונו של מייקל צ'ימברלין להתמודד עם הרמות של סאלואטורה ג'וליאנו, בסרט-דאווה מגושם וחסר-חן או עוצמה שופר הסצייליאני, שבו התאמץ לשווא בריס טופר לאמברט להייראות כדמות גדולה מן החיים. מי שזכר את סרט המופת של פראנץ צ'יסקו רוזי על אותו נושא, התענה ביסורים. קולטתה גאבריס תרם את תרומתו לידיד ההבלים השנתי בעיסקי מישפחה, סרט-סרטיע ומסורבל, שיצה להיות סאטירה חברתית שגונה על כבוד של גנבים. מה מצאה פאני ארדן להשתתף בסרט הזה, קשה להבין, ג'וליאני הא' לידיו לעומת זאת, התאים בהחלט למיסגרת. עם זאת, הסרט הדרוה ביותר של השנה, אולי גם בשל הצלחתו הגדולה אשר העניקה חשיבות מעל ומעבר למקובל, היה חיזור ורד סרט צבוע ומתחסר הבו למוי הגשמי מחזיר אמנת המוסר לתקופה האויקטוריאנית ומש תכסיסים קולנועיים וולגאריים בלי שום בר אחרי כל השבחים לקהל הישראלי, כאן מגיע נויפה. אמנם זה קרה גם בשאר חלקי העולם, ואותו הרי חברו מכל העמים.

הסרטים שעשה (עד לאחרון שלא הוצג עדיין בארץ), משום שהמלאנכוליה של הגיבור, המבקש לסגור את ספר חייו, אינה אלא כבואה של תחושות הבימאי עצמו.

עם זאת, ארכעת סירטי השנה, כך נרמז, מיצו בדרך הטובה ביותר את השילוב של התוכן והצורה, כל אחד בדרכו. כך למשל, הסרט המרהיב ביותר של השנה, מעל ומעבר לכל ספק, הסרט שפרש את היריעה הרחבה ביותר והצלילי להכניס בה לא רק ציבועיות אלא גם משמעות, היה הקיסר האחרון של ברנארדו ברטולוצ'י, הצצה ממשית ראשונה של עיניים מערביות לתוך ההיסטוריה של העם הגדול בתבל, ושל קפיצת הדרך האיריה שהוא עשה, משילטון אבסולוטי

שחקנים יוצפן ובריאבא הרבה חחונות

של אדם אחר, הקיסר, ועד למהפיכה התרבותית של המיסמרות האדומים, כל זאת תוך חצי מאה בקושי. סרטים רבים יבואו בעיקבותיו כדי למלא את הפרטים החסרים, אבל אין מה לומר, זאת היתה כניסה מפוארת לנושא. עיניים שחורות היה הסרט הנעים ביותר של השנה, שילוב מפלא של אנטון צ'כוב ופליגי בהדרכת בימאי סובייטי, ניקיטה מיכאלקוב, שגר חן בעין ובלב גם יחד. אמנם הוא חוטא לעצתים בראותנות ואפילו קצת מתחנף לקהל, אבל יש לו לעומת זאת כישרונות כמו מאסטרויאני, סיל' בנה מאנגאנו, אלנה סוסרובבה, ואלה מכפרים על הכל.

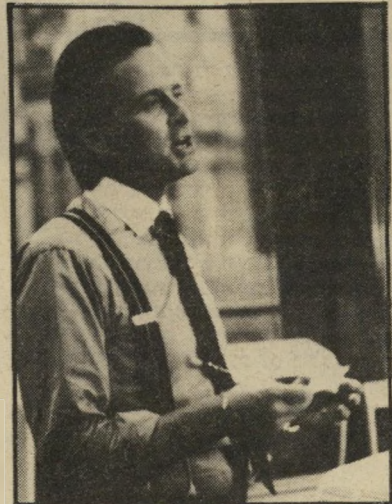
קפה בנאד ראוי להיכלל ברשימה, ולוא רק משום שהוא עושה רבר נריר ביותר בימים אלה, הוא מצהיר על חיבתו ואמונו למין האנושי ככל תנאי ומצב. הפגישה בין בת באווריה מרובעת

יכולה להיות אולימפייה דוקאקיס, כלת האוטוקר. קרובת-מישפחה של המועמד לנשיאות ארצות-הברית. הופעתה במוכת ירח כאשה על סף היקנה המבקשת להבין פעם אחת ולתמיד את האובססיה שיש לגברים המבקשים להיכנס מתחת לכל חצאית פגויה היא רעננה ומלבבת, ובחלט ראויה לפרס. מה עוד, שלהבריל ממיקרים אחרים, כאן אפשר לומר בפירוש שמדובר בתפקיד מישנה.

הרבה יותר קשה לומר זאת על ג'רדי מאי, הילדה שאינה מבינה מדוע עליה להיענש על מעשי אמה הנלחמת נגד האפארטהייד בעונום ופרד, ואולי עוד יותר, שה לומר זאת על איליון סטרייץ, המגלי המסדרת לעצמה את חייה נערת-זוהר ללפי נוחיותה בספטמבר. אבל אין ואת זיכרן השלוש, סטריץ' היא זו שתישאר ספי-יכרונם של הצופים יותר משתי האחרות.

הטובים

כאן, לפחות, יש בשורה משמחת. הסרטים הטובים של השנה הצליחו גם בעיני הביקורת וגם קלעו לטעם הקהל. רובם היו

שחקן דאגלאס ראש טוב לעסקים

שחקנית שר לא זקוקה לשיעורים

הצלחות מיסחריות או לפחות סרטים שלא ביישו את מייבאיהם. הקהל הישראלי הוא, כנראה, פחות אטום ומוגבל מכפי שנהגו להאמין. רשימת הסרטים הטובים כוללת כמה סרטים הוליוודיים יוצאי-דופן, שהוליווד אמנם מפצה אבל לא צילמה, ואם צילמה, לא היא חוקיה השגורים. כך למשל חוכמת רחוב, סרט תעורי בלתי-רגיל שצולם ב-1984 ברוכות סיאטל, על חיי נוער מופקר בגיל העשרה. סוכת ירח, הקומדיה המלבבת ביותר של השנה, הוא קרפרודוקציה קבדית, ואילו הנוטיבה הקטסוה הוא אוסף של אגדות משוברות יחד בראי עקום, כשרביטו של מי שמבטיח להיות אחד הבימאים המובילים בהוליווד, הלא הוא רוב ריינר הידוע גם כ"ראש כרוב" מן הסידרה הכל נשאר במישפחה.

מן התוצרת האירופית, חובה להזכיר את סלאנים בשמי ברלין של וים ונדרס, אולי המופלא בסירטי השנה, השוקע תחת היומרות הפיוטית של פטר האנדרקה אשר כתב חלק מן התסריט, את להתראות ילדים שבו נזכר לואי מאל בילדותו של וונסטיק הנפל של פנימיה קאטולית להסתיי עד ימים יהודים מפני הגסטאפו, את חרפה של טנגיו אבולאדוה, סרט שצורתו סיבלת, אבל אמיתו איתנה, ואת מנדל הדיבורים של אנגלופולוס, אולי האיש והכואב שבין כל

הוא חש כמו בשממה. עוד יותר מווליאמס, הוא היה המפסיד הגדול באוסקרים של השנה. אשר לשחקי-המשנה, לצד אסופה של ותיקים ומנוסים, צריך לתת השנה כבוד לצעיר אחר שהצטיין במיוחד. זהו וינסנט ד'אר נרפרי, הטירון השמנמן שמתעללים בו במסאל ג'אקט ואשר כולע קיתונות של עלבונות עד שאינו יכול יותר ומאבד לחלוטין את השליטה על עצמו. אמנם תחת שרביטו של בימאי כמו סטאלני קובריק, היו כל השחקנים בסרט מושלמים, אבל ד'אנופריו היה אפילו קצת יותר מכולם. צריך רק לראות אם יוכל לשוב על המיצע גם ללא קובריק מאחורי המצלמה.

בין הוותיקים, אפשר להצביע על העידון המופלג של דנהולם אליוט בספטמבר. על פיטר פולק וההומור האנושי שהוא מכניס למלאכים בשמי ברלין, על וינסנט גארדניה כאביה של שר, השרכב הצדק והחרמן גם יחד כמוכת ירח. אולם שתי דמויות היו המרשימות ביותר, ואולי מן הצדק היה לחלק אהוד ביניהן. הראשון ג'ק פאלאנס, לא פחות בדימוס, הביישן והמאופק כלצם, מגדולי היפוך מוחלט לדמות. ההצגה מכולם, הילדים שבנה לעצום פורד קופולה, מרשים ממנו-ופלת הפעם על ג'ונס, ון הבימה ד'אד ראוי לציון גבוה יותר מזה כולשחקר-השנה.

שחקניות

אם כבר מדובר בקפה בנאד, קשה לדעת אם מריאנה סגברכט בריאת-הבשר היא

שחקן קוסטנר יורשו שור רוברט מייור

שחקנית או תופעה. עובדה היא שלמרות חיצר ניתנה ואולי בגללה, היא רמות מצודרת העוברת במהלך הסרט תהליך מרנין, מן הקשיות ה באווארית לפתיחות האמריקאית, שילוב של קסם אירופי וראוותנות של העולם החדש.

לשר מגיע בהחלט להימנות בין השחקניות של השנה. היא שחקנית טיבעית שעברה בלי שום חריקות מעולם הפופ לעולם הבד (בעצם היא ממשיכה לפעול בשניהם). אולי זה מה שפא" דלנה רוצה להיות, אבל זה יקח לה עוד הרבה זמן. פולה האנטר, האמריקאית הקטנה והגברית צת, הוציאה הפתח לצמרת, תחילה בבייב אריזונה, אחר-כך במשדרים חדשות, אבל אצלה צריך עדיין לחלק את הפינות החרות לפני שתמשיך להלח. נרבווק בויאמוטו היפאנית, רעייתו של הבימאי יווא איטמי וכוכבת סרטי, מופיעה בהם בזכות ולא בחסד, כשהיא משנה את אישיותה מסרט לסרט, מן האלמנה המבולבלת הלומרת להפעיל מזללה ועד לחוקרת-המס העקי שנית והנוחשה ברעתה, שהנגסטסרטי הקסוחים ביותר אינם יכולים להזיזה מרעתה.

פיי דאנאורי חזרה לעצמה בתפקיד אישי מאוד, מול מייק רורק, בענכבר ברם. אבל נראה שהתפקיד הקשה ביותר של השנה נפל בחלקה של לנה ארלוין, המגלמת אמנית המשוחזרת ממעצורים מייניים בקלות הבלתי-נסבלת של הקיום. הופיע בצפינות נועזות, חשופות וחזופות, כפי שדרש ממנה כסרט ולמרות זאת לשמור על שליטה מחולטת בתפקיד, כהבעות הפנים ובהתנהגות, ולגלות רגישות כפי שהיא מגלה, זה מיבצע שלא רואים כל יום. כדרך כלל, שחקנים שקיבלו אימונים אצל אינגמר ברגמן, כפי שהיא קיבלה, מת קשות לעבוד עם אחרים. אצלה זה הצליח מעבר למשוער.

בין תפקידי המישנה, הבחירה הכמעט-טיבעית